

Klimatická nouze: Zásobník opatření pro obce

aktualizováno 9.7. 2019

(vytvořeno jako doplněk [15 bodů pro Prahu](#), [deklarace klimatické nouze Prahou 7](#) s využitím rozšíření deklarace Prahy 7 členy Zelených Praha 7, článku o opatřeních “proti suchu” na Praze 1 a doplňkových komentářů členů KO Praha)

(navazuje na [celostátní soubor návrhů z roku 2018](#))

(určeno k vylepšování, doplňování a hlavně zavádění do praxe...)

NÁVOD: Nejprve si přečtete výše odkazované dokumenty pro kontext)

Návrh klimatických opatření realizovatelných na úrovni obcí / MČ v Praze

- 1) Vyhlášení stavu klimatické nouze resp. jasná artikulace problému slovy dle vlastní volby, ideálně usnesením
- 2) Energetické úspory, instalace OZE a nákup energie z OZE
- 3) Revize strategických dokumentů
- 4) úprava pražských stavebních předpisů: povinnost zelené střechy/šedé vody/tepelných čerpadel
- 5) V blokové zástavbě hledat způsoby, jak ochránit vnitrobloky s rostlým terénem.
- 6) Dokončit zateplení všech veřejných budov
- 7) Instalovat zařízení k solární výrobě elektřiny nebo ohřevu vody na střechách veřejných budov
- 8) Zapojit se do programu [“Velká dešťovka”](#) u veřejných budov se zahradou (školy, školky...)
- 9) Sekat trávníky mozaikovitě, pro větší odolnost, respektovat [doporučení pražského magistrátu](#)

0. Finance + komunikace

Zveřejnit údaje o rozpočtu formou rozklikávacího rozpočtu (nejdostupnější je [aplikace Cityvizor](#) - již na Praze 7,1,5 + zavádíme oklikou na P4), aby si mohl kdokoliv, snadno a zdarma ověřit, kolika prostředky určenými na boj proti suchu, na ekologii a klimatickou politiku obec disponuje a případně mohl žádat míň nebo víc.

Revidovat oblasti podporované granty na životní prostředí, aby se tam objevily např. i environmentální vzdělávání - prevenci a adaptaci na klimatické změny, aj. (= sdílení prostředků s nevládními subjekty)

Vytvořit veřejně zpracovatelné sady dat o dosavadních odběrech vody městskou částí, k analýze a návrhu možných úspor v její spotřebě.

Odhadnout finanční aspekty všech navrhovaných úprav

Komunikovat téma klimatu, nebo v první řadě sucha cestou radničních novin: sdílení rad a tipů, jak můžeme společně zvyšovat úsilí o bezpečnou budoucnost na sdílené planetě a zároveň vyzvat veřejnost k vymýšlení a realizaci cest, které nás ještě nenapadly

Alespoň odhadem kvantifikovat uhlíkovou stopu navržených či realizovaných opatření. Většina opatření byla už kvantifikovaná jinde a je možno adaptovat metodiku, případně i výsledek.

I. Energetika – z hlediska mitigace klíčová

Zavádění **energetického managementu**, na který navážou **projekty úspor (EPC - Energy Performance Contracting)**. (zpravidla realizováno zřízením pozice energetického manažera s nezbytným software)

Soutěžení energie nebo její nákup na komoditní burze pouze z certifikovaných obnovitelných zdrojů (dle realizované praxe na Praze 1,3,6 (z opozice), 7, v Jihomoravském inovačním centru,...).

Analýza potenciálu OZE v obci (např. potenciálu fotovoltaických elektráren na střechách), aktivní výstavba OZE na střechách (kde možno) i jinde (brownfieldy), tlak na památkáře, skrze SMOČR a jiné kanály na zákonodárce, aby urychlili výstavbu OZE

Tam, kde je síla věc prosadit v zastupitelstvu:

Přidat se k **Paktu starostů (Covenant of Mayors)**, který je spojený se závazkem emisních úspor k roku 2030 a adaptačních opatření

Kde na prosazení veřejného závazku síla není, je vhodné načíst si tyto plány z [Brna](#) nebo [Ostravy](#) a jít po konkrétních opatřeních. Všude v Česku z plánu vyjde +/- totéž: **snižovat spotřebu a podporovat OZE**.

3 začátečnícké kroky (finanční pobídky) pro obce nad 5 000 obyvatel.

Autor: Jaroslav Klusák - Svaz energetických manažerů měst a obcí (SEMMO) na žádost VM:

1) Připravit základní projekt na Energetický management (EM) – analýza a evidence všech budov, odběrných míst, nastavení celkového systému EM, zavedení softwaru pro sledování spotřeby energie, atd.

Výzva na zavedení energetického managementu z programu EFEKT. Žádat lze kdykoliv během roku, ideální je realizovat nultou fázi během 1 kalendářního roku.

SEMMO/Vít Masare jsou schopni pomoci s přípravou žádosti. Dotace až 500 tis. Kč. Více info o výzvě je zde - <https://www.mpo-efekt.cz/cz/programy-podpory/54039/97623>.

2) Po zavedení systému EM a na základě zmapované spotřeby - připravit žádost do programu EFEKT na analýzu EPC – info zde:

<https://www.mpo-efekt.cz/cz/programy-podpory/54039/97627> - obdobná výzva bude i v roce 2020 – dotace až 200 tis. Kč - zde pak dostanete výstupy o tom, jaké budovy jsou vhodné pro EPC, jaká je přibližná celá ekonomika projektu a tyto výstupy budou sloužit i pro přípravu výběrového řízení pro realizační firmu, která bude investice a opatření v rámci EPC projektu realizovat

3) Počkat na další výzvu z Národního programu životního prostředí – viz.

https://www.mzp.cz/cz/park_starostu_primatoru_vyzva a **připravit celkový Akční plán udržitelné energetiky a ochrany klimatu pro MČ/obec (SECAP).**

Dále je záhodno:

- zpracovat projekt využití energie ze solárních panelů alespoň pilotně na jedné ze škol, školek, na radnici, či jiné příhodné střeše
- prověřit možnosti využití solární energie i pro SVJ a majitele domů

II. Voda:

- vytipovat území ve správě MČ (chodníky, zpevněné plochy, parkoviště), kde je možné realizovat opatření na podporu zasakování dešťové vody do okolního terénu (infiltrační plochy, snížení roviny zelených ploch oproti zpevněnému povrchu, odstranění obrubníků, svádění vody ke stromům v případě stromořadí);
- koordinovat s TSK opatření na podporu zasakování při opravách chodníků
- vytipovat nevyužité zpevněné plochy ve správě MČ, včetně propustných mlatových ploch, které je možné převést na zelené či alespoň s propustným povrchem
- dotační program (resp. zprostředkování dotací MŽP v programu Dešťovka) na retenční nádrže do vnitrobloků či pod veřejná prostranství (sloužící k přímé zálivce)

III. Zeleň

- vytipovat svislé plochy, které je možné proměnit v extenzivní zelené stěny (popínavkami) + vyzývat k tomuž občany - je to jeden z nejjednodušších DIY kroků
- chytrá výsadba stromů s využitím např. prokořenitelných buněk (viz pilotní projekt Jeronýmova v rámci Adaptační strategie HMP)
- Zpracování manuálu "přírodě blízkého managementu zeleně" jako doporučujícího či závazného pro obce/MČ
- Transformace parkových trávníků na květnaté louky (podporuje biodiverzitu daleko více, než mozaikovitě sekání trávníků)

IV. Biodiverzita

- Cílená podpora chráněného prostoru pro hmyz v rámci nové i stávající zeleně – vytipování lokalit, biologický průzkum, edukační rozměr – program pro školy s využitím jejich pozemků, zakládání zahrad, včelařství

V. Odpady

- popelnice na bioodpad (kompostejnery) na vybraných místech – možnost stálého umístění
- program na podporu kompostování pro činžovní domy (vnitrobloky)

VI. Doprava

- zavedení mytného/bezemisní zóny (pro centrum Prahy)
- podpora cyklistické dopravy vč. elektrokol a cargokol jako součást městských mobilitních center
- podpora vytvoření systému S-Bahn v Praze a okolí
- podpora alternativních pohonů (hybridní busy, trolejbusy) pro autobusy v Praze
- zavedení zón 30: redukce skleníkových plynů, škodlivých emisí obecně, bezpečnost (cz.30kmh.eu)

VII. Udržitelnost

- Povinný bezmasý den ve školních jídelnách škol a školek zřizovaných MČ, jejichž jídelna nenabízí vegetariánskou variantu
- Přijetí komplexních adaptačních opatření na vlny veder (městský tepelný ostrov), sucha a extrémních meteorologických jevů, ochrany obyvatel a kritické infrastruktury

PŘÍKLADY - SCHVÁLENÉ DOKUMENTY

Hlavní město Praha (usnesení č. 8/42 z 20. 6. 19):

<http://zastupitelstvo.praha.eu/ina/tedusndetail.aspx?par=146184243251246207197184005251246207194184002251246207195184255251246207195&id=571373>

Praha 6 (usnesení ZMČ č. 87/19 z 13. 6.):

<https://www.praha6.cz/export/1822/usnzast/19/19t87.doc>

Praha 7:

<https://www.praha7.cz/wp-content/uploads/2019/05/Vyhlaseni-stavu-klimaticke-nouze.pdf>

DALŠÍ ODKAZY

Požadavky Pražských matek:

https://www.prazskematky.cz/wp-content/uploads/Prazske_matky_klim_nouze_5_6_2019.pdf

Praha 8 - TZ:

<http://praha8.zeleni.cz/co-muze-praha-8-delat-se-zmenou-klimatu/?fbclid=IwAR3lwEkMM0e44UKHqGePP1bHMkxGIRIF84XILDKio2IG9IspohYRLxOgpPo>

!!! - <http://www.opatreni-adaptace.cz/>